

[Nørgaard-Sørensen]

folketinget for et år siden afskaffede al form for befordringsgodtgørelse til EFG-elever og lærlinge. Det er den, der nu bliver indført igen for langt den tungeste del, nemlig transporten mellem hjem og skole. Det var under ingen omstændigheder blevet tilfældet, hvis der ikke havde været et politisk pres fra folketinget. Det synes jeg også man skal have lov til at konstatere i dag.

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Jeg gør opmærksom på, at dette såkaldte politiske pres var præcis ligesådan, da vi afskaffede befordringsordningen, så der må altså være andre faktorer, der er kommet ind, nemlig dette, at erhvervene selv har set deres interesse i af hensyn til deres rekrutteringsmuligheder at betale disse transportudgifter og derfor har været beredvillige over for at løse problemet. Det er nok det, der har afgjort sagen, mere end det politiske pres, som jo var lige så stærkt, dengang vi afskaffede ordningen.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Ændringsforslag nr. 1-8, § 1, således ændret, ændringsforslag nr. 9 om en ny affattelse af § 2 og § 2 i den nye affattelse vedtoges uden afstemning.

§§ 3 og 4

forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 10 og 11 om, at §§ 3 og 4 udgår, var dermed vedtaget.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Knud Østergaard):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

15) Anden behandling af lovforslag nr. L 169:

Forslag til lov om ændring af lov om musik.
(Fremsat 30/1 86. Første behandling 13/2 86. Betænkning 20/5 86).

Der var stillet 1 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslaget og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Forhandling

Søren Hansen (S):

Med lidt god vilje havde det været muligt i løbet af dette forår at vedtage en ny musiklov, hvad der er god grund til at vi havde fået gjort – det er der sagt meget om i de tidligere debatter om denne sag – men der forudsættes jo et flertal, og det har ikke været til at skaffe. Det er at beklage, det gør det samlede musikliv, og det gør vi.

Men der er opnået en anden ting. Den radikale melding var ret tidligt i forhandlingsfasen, at man ville gennemføre det, man mente var det mest påtrængende nu her i løbet af foråret, og det er det, der er opnået. Det er meget lidt, må man sige, men noget er der dog tale om, og resten af musikloven ville man så gennemføre i løbet af efteråret 1986, sådan at musikloven kunne gennemføres og træde i kraft den 1. januar 1987. I blind tillid til at dette løfte kan opfyldes og vil blive opfyldt, tager vi de smuler, der er kastet med de meldinger, der foreligger fra kulturministeren. Vi synes som sagt, det er overordentlig beskedent, men i tillid til at resten kan gennemføres i løbet af efteråret, er det naturligvis også værd at tage med.

Jeg har naturligvis også hæftet mig ved, at hr. Bernhard Baunsgaard som ordfører for de radikale har understreget ved mange lejligheder, at de beløb, som ligger i forslaget til loven fra os og fra musikrådet på henholdsvis 12, 17 og 20 mill. kr., ikke forskrækker. Det er altså ikke her, problemerne ligger, så stadig væk i blind tillid til, at de meldinger, der er givet, kan opfyldes i løbet af efteråret, tager vi de smuler, der her er tale om.

Fischer (KF):

Vi er i den konservative folketingsgruppe særdeles godt tilfreds med det resultat, der her er opnået på musikområdet.

Ved førstebehandlingen tilkendegav vi vilje til at se på nogle områder, hvor der er et presserende behov. Der sker nu nogle mærkbare forbedringer. Nogle får virkning allerede i år, andre til næste år. Jeg kan nævne en heltidsansat musikskolekonsulent og øget støtte til turnerende ensembler og i 1987 musikforeninger, instrumentbank, kirkekoncerter og folkemusik. Dermed kan vi tilbagevise med eftertryk, at partierne bag dette forlig ikke har forståelse for musiklivets ønsker, men vi kan naturligvis ikke undlade at tage hensyn til samfundsøkonomien.

Ingerlise Koefoed (SF):

Den dag det blev kendt, at den daværende kulturminister ikke havde i sinde at fremsætte et forslag om ændring af musikloven i år, var der møde ovre på musikkonservatoriet, og dér blev det diskuteret meget, hvordan man skulle klare denne sag. Ordføreren for det radikale venstre, hr. Bernhard Baunsgaard, forsikrede for første, men absolut ikke for sidste gang i den tid, vi har diskuteret musiklov, at det drejede sig ikke for ham om at bevilge 12 mill. kr. i 1987 til musikloven, for det kunne han sagtens være med til, men det drejede sig om, at han var bange for, at man ikke kunne nå at blive færdig med musikloven.

Siden skiftede hr. Bernhard Baunsgaard lidt signaler og udtalte, at nu kunne vi tage en del af musiklovsrevisionen her før sommerferien, og så kunne vi tage resten efter sommerferien, sådan at en revideret musiklov ville kunne træde i kraft den 1. januar 1987, og sådan at der uden for kulturministeriets rammer ville blive bevilget de nødvendige penge – det var de 12 mill. kr., så vidt man nu kunne forstå – på finansloven for 1987 til musiklovsrevisionen.

Den blinde tillid, som hr. Søren Hansen udtrykte heroppe om, at det her nok bare er en begyndelse, og inden vi når den 1. januar 1987, så får vi nok resten, vil jeg tillade mig at opfatte som en form for ironi fra hr. Søren Hansens side, for jeg kan ikke tage den rigtig alvorligt.

Men jeg ville selvfølgelig være mægtig glad for, hvis hr. Bernhard Baunsgaard ville gå herop og sige, at det, jeg har sagt under debatten, mener jeg naturligvis også, og vi har inden den 1. januar 1987 en revideret musiklov, måske ikke helt, men nogenlunde i overensstemmelse med, hvad musikrådet har foreslået. Det er klart, at enhver har lov til at tage sine forbehold og komme med sine ændringer.

Det, vi får her, er smuler fra de riges bord. Der er ikke noget i vejen med de smuler, men de smager faktisk af meget lidt. Man kan være bange for, at man ved de her smuler ødelægger den helhed, der ligger i musiklovsrevisionen, at man kommer til at skævtrække musiklovsrevisionen. Jeg er meget ængstelig ved, at det sker. Jeg vil selvfølgelig ikke sige nej til, at vi bevilger i alt 1,1 mill. kr. i løbet af den sidste del af 1986 og i 1987, men jeg vil altså meget gerne have at vide af hr. Bernhard Baunsgaard, at det, han hidtil har sagt, gælder også, så vi efter sommerferien går videre med en ordentlig, gennemgribende revision af musikloven.

Hanne Severinsen (V):

Smuler fra de riges bord eller ej, det er jo i hvert fald et fremskridt. Der er nu tale om, at vi faktisk får opfyldt nogle påtrængende behov, og jeg synes i lighed med hr. Fischer, at det er glimrende, at vi nu får taget hul på nogle af de ting.

Selvfølgelig kan man da altid have nogle ønsker om endnu mere, men da vi jo samtidig er et parti, der er ansvarligt, modsat måske oppositionen, og derfor skal have økonomien til at hænge sammen, så synes jeg, det her er en udmærket begyndelse til den ændring af musikloven, som vi på et tidspunkt skal diskutere.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Behandlingen af denne musiklov har jo bredt sig meget ud over det, som står i det oprindelige lovforslag fra regeringen. Man har jo blandet ind i den et lovforslag, som musikrådet har bedt os om at behandle engang herinde i folketinget. I et betænkningssbidrag er der endog blandet fyringsolie ind i spørgsmålet om musik.

Man kan ikke påstå, at ordførerne for socialdemokratiet og SF i særlig grad lægger

[Bernhard Baunsgaard]

vægt på, hvad der bliver sagt. Både socialdemokratiets ordfører og fru Ingerlise Koefoed, der dog burde vide bedre som formand for kulturudvalget i folketinget, talte om, at jeg skulle have garanteret 12 mill. kr. Nej, det har jeg ikke. Jeg har sagt, at de ca. 21 mill. kr., det hele drejer sig om, forskrækker mig ikke.

Hvis de to ordførere havde været opmærksomme, så ville de formentlig også have lagt mærke til, at med de vedtagelser, der er gældende for 1986, er man gået ud over det, som er foreslået af musikrådet. Det gælder ansættelsen af amatørkonsulenten, hvor man fra musikrådet havde foreslået en halv stilling, og hvor vi fra radikal side sagde, at vi lægger meget vægt på, at det netop er den folkelige del af musikken, der støttes, og at vi derfor med regeringspartierne og kulturministeren har aftalt, at der bliver ansat en heltidskonsulent for amatørmusikken.

Jeg vil gerne understrege, at dette ikke på nogen måde er noget, som skyldes pression fra nogen person uden for denne sal, men det er et ønske, som vi fra radikal side har fået opfyldt af regeringspartierne og kulturministeren, og det vil jeg gerne takke for her.

For at bringe tingene på plads var der måske også grund til at understrege, at dele af den oprettelse af musiklivet i Danmark blev allerede gennemført i august sidste år, da vi indledte forhandlingerne om den nuværende finanslov. Dengang var det ikke med særlig billighed fra socialdemokratiets side, men ikke desto mindre tog vi dengang fat på det, som man vidste ville komme i forslaget fra musikrådet. Så der er aldeles ingen grund til fra nogen side at være bekymret for, at vi ikke vil fortsætte arbejdet til efteråret med at gennemføre en oprettelse af musiklivet i Danmark. Det skal nok komme.

Men der er én ting, som jeg gentager fra førstebehandlingen: tingene skal være i orden, sådan at det ikke bare bliver noget, der vedtages her i folketinget, det skal også kunne gennemføres ude i kommunerne. Vi skal til efteråret have fastlagt, i hvilke dele af landet det er, vi skal have oprettet en række af de institutioner, som musikrådet foreslår. Vi vil gerne have tid til at overveje, om det på alle punkter er foreslået i tilstrækkeligt omfang. Vi har jo allerede fået en masse henvendelser i kulturudvalget, der viser, at musikrådet ikke på alle punkter dækker de vel-

berettigede ønsker, som næres i befolkningen med hensyn til, hvad der skal ske med musik. Jeg kan her igen pege på konsulenten for amatørmusikken.

(Kort bemærkning).

Ingerlise Koefoed (SF):

Ja, det glæder mig selvfølgelig at høre, at hr. Bernhard Baunsgaard stadig væk vil være med til at bevilge ikke 12 mill. kr. – det var jo for det første år, og derfor nævnte jeg de 12 mill. kr. – men 21 mill. kr., som jo er for de første tre år, musiklovens revision eksisterer. Men det interesserer mig stadig væk, hvornår der sker noget.

Nu har jeg forstået, at hr. Bernhard Baunsgaard vil bede kulturministeren om her i løbet af sommerferien at sætte de forhandlinger i gang, som hr. Bernhard Baunsgaard synes skal sættes i gang – vi synes, de skulle have været sat i gang for nogen tid siden – og at der så vil ligge en afgørelse fra hr. Bernhard Baunsgaard, umiddelbart når folketinget træder sammen igen. Men jeg skal i øvrigt ikke blande mig i, hvordan hr. Bernhard Baunsgaard vil anvende sin sommerferie.

Selvfølgelig kan vi da huske, at der kom penge på finansloven, og dem stemte vi også for. Vi har da også lagt mærke til, at man f.eks. har ønsket at ansætte en hel amatørmusik-konsulent i stedet for som foreslået af musikrådet en halv, og det synes vi da er udmærket, for vi støtter gerne amatørmusikken. Men jeg vil stadig påstå, at dette forslag er små bitte smuler fra den rige mands bord.

(Kort bemærkning).

Søren Hansen (S):

Hr. Bernhard Baunsgaard vil gerne have tingene på det rene og vil så i øvrigt gerne have, at tingene skal være i orden. Jeg deler helt begge synspunkter.

Men for nu at få tingene bragt på det rene og sikre, at alting foregår, som det bør, så bliver der jo en udmærket lejlighed i løbet af et øjeblik til at tage stilling til noget, der kan fremme både det, at vi får bragt tingene i orden, og at vi får bragt det på det rene.

Når vi siger, at det nye lovforslag må fremlægges straks i den nye folketingssamling, vil det jo give mulighed for, at vi får så

[Søren Hansen]

god tid som muligt til at opfylde løftet om, at vi skal have gennemført den nye lov til ikrafttræden den 1. januar 1987. Så der bliver altså en god lejlighed til at illustrere, at min blinde tillid ikke har spor med ironi at gøre, som fru Ingerlise Koefoed sagde, men er en reel tillid til, at de radikales løfter selvfølgelig er løfter, man kan stole på.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg må måske nu igen erindre hr. Søren Hansen om, at ved det første møde, vi to havde om denne musiklov, havde hr. Søren Hansen end ikke læst betænkningen, og så sagde han, at den skulle gennemføres, før han havde læst den.

Jeg kan igen understrege, at jeg er helt tilfreds med, at vi allerede fra oktober 1986 begynder at behandle musikloven. Kommer kulturministeren ikke med et forslag så hurtigt, som socialdemokratiet ønsker det, så kan det jo selv fremsætte forslag, så kommer vi jo i gang med at behandle det. Der er ingen problemer omkring det.

Jeg må rette en fejltagelse. Jeg synes, at de to ordførere optræder på en helt urimelig måde i det her, når f.eks. fru Ingerlise Koefoed mener, at jeg skulle presse kulturministeren til at optage forhandlinger med kommunerne. Må jeg minde om, at den tidligere kulturminister – og den nuværende kulturminister har ikke taget afstand fra det – meddelte, at hun ville indlede forhandlinger med kommunerne. Hvad er det da for noget at vende tingene på hovedet? Der er i dette folketing en absolut vilje, så vidt jeg kan skønne. Hvis ikke socialdemokraterne pludselig undlader at stemme, ligesom når nationalmuseet skal fornys, så er der et solidt flertal for, at man opretter dansk musikliv. De eneste, der vil stemme imod, er, så vidt jeg kan skønne, fremskridtspartiet, og det kan vi jo bære. Hvad er det da for noget at lave mistænkeliggørelse omkring dette?

Jeg kan ikke love, at vi bruger 12 mill. kr., jeg kan ikke love, at vi bruger 7 mill. kr. ekstra i 1987, men jeg kan heller ikke love, at vi ikke bruger 15 mill. kr. Jeg har konstateret, at vi på ét område er gået ud over det, fordi vi fandt, at det forslag, der forelå, ikke var stærkt nok.

Men der er jo én forudsætning, der skal være i orden: tingene skal kunne fungere fra den dag, vi beder kommunerne om at sætte det i gang. Det må være en absolut betingelse fra vor side. Det har hidtil ikke været en betingelse fra hverken socialdemokratiets eller SFs side.

Tinning (VS):

Jeg gider ikke ofre det kvarter, der skal til for at udrede, hvad det er, der foregår i hovedet på hr. Bernhard Baunsgaard.

Jeg skal bare sige, at det, der kommer ud af det her lovforslag, kan vi støtte. Det er langt fra så godt, som det burde være, men det er nogle skridt i den rigtige retning, så vi stemmer for lovforslaget, og vi stemmer også for ændringsforslaget.

Dohrmann (FP):

Hr. Bernhard Baunsgaard undrede sig over, at vi i bemærkningerne til forslaget havde nævnt fyringsolien. Dertil vil jeg godt svare hr. Bernhard Baunsgaard, at jeg synes, det er en underlig julemandsagtig indstilling, hr. Bernhard Baunsgaard har. Det er nu engang sådan, at uanset om det er musik, eller hvad det er, man ønsker at give tilskud til, så skal det betales. Det er jo ikke ret længe siden, at bl.a. hr. Bernhard Baunsgaard stemte for temmelig kraftige afgiftsforhøjelser på f.eks. fyringsolie, og det er vel ikke unaturligt, at en del af de penge bliver brugt til det, som hr. Bernhard Baunsgaard nu vil give tilskud til.

Det hele hænger naturligvis sammen. Hver eneste gang man giver en krone ud, skal man have den ind igen; derfor er det slet ikke så unaturligt igen, at det er nævnt i bemærkningerne. Det allerbedste ville naturligvis være, om man lod folk beholde deres penge, og at de i øvrigt selv betalte for den musik og den musikundervisning, de ønsker.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Ændringsforslaget
forkastedes, idet 63 stemte for, 69 imod.

§§ 1 og 2
vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Knud Østergaard):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

16) Anden behandling af lovforslag nr. L 249:

Forslag til lov om ændring af lov om valg til folketinget. (Om folketingsvederlaget, pension m.v.).

Af Svend Jakobsen (S), Knud Østergaard (KF), Poul Brøndsted (V) og Ole Vig Jensen (RV).

(Fremsat 30/4 86. Første behandling 7/5 86. Betænkning 16/5 86).

Der var stillet 3 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Forhandling

Lilli Gyldenkilde (SF):

Når jeg tager ordet, er det for at anbefale de af socialistisk folkeparti stillede ændringsforslag. Der er tre ændringsforslag; det første omhandler, at folketingsmedlemmer ikke skal have den lønforhøjelse, som ligger i forslaget, de to øvrige ændringsforslag er konsekvenser heraf.

Når jeg gerne vil anbefale ændringsforslagene, er det ud fra det, som socialistisk folkeparti hele tiden har sagt, at vi ikke kan være bekendt at give lønstigninger til os selv på 37 pct. i en tid, hvor arbejdsmarkedet er ude for at måtte leve under nogle overenskomster, som er lovfæstet på 2 pct. Det er komplet uforståeligt.

Jeg skal ikke undlade at sige, at den sidste sag, vi har på dagsordenen i dag, er et forslag om, at man griber ind i dyrtidsreguleringen for tredje gang. Det er en regulering, som ikke mindst kvindelige arbejdere og SiD-folk, der jo som bekendt er lavtlønnede, har stor glæde af, eller i hvert fald mere glæde af end så mange andre.

Motiveringen for, at der her er foreslået lønforhøjelse, er, at vi er sakket agterud. Jeg må sige, at der er altså andre, der er sakket betydelig mere agterud, end folketingsmedlemmerne er; de får altså ved en af sagerne i folketinget den behandling, som de nu får, og så står vi og laver goder for os selv. Det er ikke videre anstændigt, synes vi i SF, og derfor har vi stillet de ændringsforslag, som jeg hermed har anbefalet.

Svend Jakobsen (S):

Ved førstebehandlingen lyttede jeg med stor interesse og også med meget stor tilfredshed til fru Lilli Gyldenkildes ordførertale og ikke mindst til fru Lilli Gyldenkildes bemærkninger omkring folketingsmedlemmernes vederlags størrelse sat i relation til arbejdets omfang og tidsforbruget. Jeg noterede også med meget stor tilfredshed de bemærkninger, fru Lilli Gyldenkilde gjorde om udviklingen i vederlagets størrelse sat i forhold til udviklingen for en række andre grupperinger i samfundet. Jeg tror, fru Lilli Gyldenkilde nævnte både journalister, typografer og smede. Jeg siger ikke dette for at lægge op til en stor debat; jeg nævner det kun for at sige, at der er en række elementer, man nødvendigvis må lade indgå i overvejelserne. Et af de elementer, der har været vigtigt for forslagsstillerne, er at sikre, at folketingsmedlemmernes vederlag har en sådan størrelse, at ikke stadig flere grupper afskæres fra at kandidere alene på grund af de økonomiske vilkår, der bydes folketingets medlemmer. Jeg skal derfor på forslagsstillerens vegne anbefale, at man stemmer imod de af SF stillede ændringsforslag.

Pia Kjærsgaard (FP):

Fremskridtspartiet tilslutter sig 100 pct. SFs ændringsforslag og skal selvfølgelig også anbefale, at resten af folketinget gør det. Jeg er helt enig i fru Lilli Gyldenkildes udtalelser om, at det er uanstændigt, at folketinget be-